

Πέθανε σε ηλικία 95 ετών ο Νέλσον Μαντέλα, ο πρώτος μαύρος πρόεδρος της Ν. Αφρικής

[/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Το τελευταίο διάστημα αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα υγείας – Το πορτραίτο του ήρωα στον αγώνα εναντίον του απαρτχάιντ – Δημοσία δαπάνη η κηδεία του

Ο Νέλσον Μαντέλα, ο πρώτος μαύρος πρόεδρος της Νότιας Αφρικής, ήρωας του αγώνα εναντίον του απαρτχάιντ, απεβίωσε, ανακοίνωσε ο πρόεδρος της χώρας Τζέικομπ Ζούμα λίγο πριν τα μεσάνυχτα της Πέμπτης, λέγοντας ότι «έφυγε ήσυχα».

«Το έθνος έχασε το σημαντικότερο τέκνο του, ο λαός έχασε τον πατέρα του», τόνισε, φανερά συγκινημένος και ντυμένος στα μαύρα ο Ζούμα, υπογραμμίζοντας ότι ο Μαντέλα διακρινόταν, πέρα από τους πολιτικούς αγώνες του, για την “ταπεινότητα, την ανθρωπιά και τη συμπόνια” που έδειχνε σε όλους.

«Οι σκέψεις και οι προσευχές μας αυτήν την ώρα είναι με την οικογένειά του, στην οποία οφείλουμε ευγνωμοσύνη διότι θυσιάσε πολλά για να είναι ελεύθερος ο λαός μας», συνέχισε ο Ζούμα αναφερόμενος ονομαστικά στη σύζυγό του, την Γκράσα

Μασέλ, την πρώην σύζυγό του Ουίνι Μαντέλα, «τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονά του».

«Σκεφτόμαστε επίσης τους συντρόφους και τους φίλους του που πολέμησαν μαζί με τον Μαντίμπα, σκεφτόμαστε το λαό που σήμερα θρηνεί τον χαμό του μοναδικού ανθρώπου που πάνω απ' όλους ενσάρκωσε τις ελπίδες του για ειρήνη και συμφιλίωση», τόνισε ο πρόεδρος.

Ο Ζούμα τόνισε ότι ο Μαντέλα θα κηδευτεί δημοσία δαπάνη και ότι οι σημαίες σε όλα τα δημόσια κτίρια θα κυματίζουν μεσίστιες από σήμερα Παρασκευή έως και την τέλεση της κηδείας του.

Οι αγώνες, οι φυλακίσεις, η εξουσία και οι γυναίκες

«Απεχθάνομαι τον ρατσισμό, επειδή πιστεύω ότι είναι κάτι βάρβαρο, είτε προέρχεται από μαύρο είτε από λευκό» είπε κάποτε ο Νέλσον Μαντέλα. Και με αυτή τη φράση για οδηγό πορεύτηκε σ' όλη του τη ζωή: ο πρώτος μαύρος πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής, ήταν ο άνθρωπος που βοήθησε να μπει τέλος στο απάνθρωπο ρατσιστικό καθεστώς των λευκών, το λεγόμενο απάρτχαϊντ, προωθώντας και υποστηρίζοντας τη λειτουργία μίας πολύ-φυλετικής δημοκρατίας. Ένας άνθρωπος, όπως τον περιγράφει ο περίγυρος του, που του άρεσε να αυτοσαρκάζεται και δεν κρατούσε κακία σε όσους του είχαν φερθεί σκληρά. Η ζωή του ήταν ένα δυνατό πολιτικό μυθιστόρημα: σκληροί κοινωνικοί αγώνες, πολυετείς φυλακίσεις, μοιραίες γυναίκες και ακόμη πιο μοιραία άσκηση της εξουσίας.

Αναμφισβήτητα, ο Μαντέλα υπήρξε μία από τις σημαντικότερες ηγετικές μορφές της παγκόσμιας σύγχρονης Ιστορίας.

Με τη θέσπιση των νόμων του απαρτχάιντ το 1948, οι φυλετικές διακρίσεις στη Νότιο Αφρική πήραν θεσμική μορφή. Οι ρατσιστικοί νόμοι άγγιζαν κάθε πτυχή της κοινωνικής ζωής: οι μεικτοί γάμοι απαγορεύτηκαν, η σεξουαλική επαφή μεταξύ λευκών και «μη λευκών» τιμωρείτο, θεσπίστηκαν δουλειές μόνο για λευκούς, ο πληθυσμός κατηγοριοποιήθηκε με βάση τη φυλή ενώ όλοι οι μαύροι ήταν υποχρεωμένοι να έχουν πάντα μαζί τους ένα «διαβατήριο» με τα δακτυλικά τους αποτυπώματα, φωτογραφία και πληροφορίες για τις μετακινήσεις τους. Ήταν λίγα χρόνια πριν, το 1941, που ο νεαρός τότε Μαντέλα, το «έσκασε» από ένα προξενίο και πήγε να ζήσει στο Γιοχάνεσμπουργκ, να κρυφτεί στην αγκαλιά της μεγαλούπολης.

«Ρολιλάλα» σημαίνει ταραχοποιός

Γεννήθηκε το 1918 στο μικρό χωριό Μβέζο της Νοτίου Αφρικής, στις όχθες του

ποταμού Μπάσε. Ο πατέρας του, τον ονόμασε Ρολιλάλα Νταλιμπόνγκα: «Το μόνο πράγμα που μου χάρισε ο πατέρας μου όταν γεννήθηκα ήταν ένα όνομα: Ρολιλάλα. Ρολιλάλα στην κυριολεξία σημαίνει αυτός που τραβά το κλαδί ενός δέντρου. Στην καθομιλουμένη όμως μάλλον σημαίνει ταραχοποιός. Δεν πιστεύω ότι το όνομα κάθε ανθρώπου αποτελεί μέρος του πεπρωμένου του ή ότι ο πατέρας μου προέβλεψε κατά κάποιον τρόπο το μέλλον μου, στα χρόνια όμως που ακολούθησαν φίλοι και συγγενείς απέδιδαν στο όνομά μου τις πολλές θύελλες που έσπειρα και θέρισα» έγραψε ο Μάντελα στην αυτοβιογραφία του «Ο Δρόμος για την Ελευθερία».

Σε ηλικία 25 ετών, γράφτηκε στο πανεπιστήμιο Witswaterand για να σπουδάσει νομική. Εκεί ήρθε σε επαφή με τη φιλεύθερη και τη ριζοσπαστική σκέψη, αλλά σπουδάζοντας σε ένα πανεπιστήμιο που κυριαρχείτο από λευκούς Αφρικάνερ υπέστη ρατσισμό και διακρίσεις. Τότε ήταν που πυροδοτήθηκε το πάθος του για την πολιτική. Την ίδια χρονιά έγινε μέλος του Αφρικανικού Εθνικού Κογκρέσου (ANC) και αργότερα συνιδρυτής της νεολαίας του ANC.

Δίκες, καταδίκες και ένοπλη πάλη

Το 1952, έχοντας λάβει άδεια άσκησης επαγγέλματος, άνοιξε δικηγορικό γραφείο με τον συνεργάτη του Όλιβερ Τάμπο και μαζί αγωνίστηκαν κατά του ρατσιστικού καθεστώτος. Το 1958 χώρισε από την πρώτη του σύζυγο Έβελιν Μέιζ, με την οποία είχε αποκτήσει τέσσερα παιδιά, για να παντρευτεί λίγο αργότερα την Γουίνι Μαντικιζέλα, που αργότερα πρωτοστάτησε στις εκστρατεία αποφυλάκισης του συζύγου της.

Δημοσιεύματα θέλουν τον Μαντέλα, να μην είναι στην προσωπική του ζωή ο «φάρος ηθικής» που ήταν στη δημόσια: φήμες για ερωμένες, παιδιά εγγνημένα εκτός γάμου, ακόμη και άσκηση βίας κατά της πρώτης συζύγου του κυκλοφορούν πολλές – όλες ανεπιβεβαίωτες. Το 1956, ο Μαντέλα, όπως και άλλοι 155 ακτιβιστές, κατηγορήθηκε για εσχάτη προδοσία, αλλά αθωώθηκε, έπειτα από μία πολύκροτη δίκη που διήρκεσε τέσσερα χρόνια.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1960 έκανε το μεγάλο άλμα στην δομή του ANC: αυτός ο σοβαρός και κοστουμαρισμένος δικηγόρος ετέθη επικεφαλής της ένοπλης πτέρυγας του ANC, το οποίο στο μεταξύ είχε τεθεί εκτός νόμου. Η ένταση με το καθεστώς του απαρτχάιντ διογκωνόταν με αποκορύφωμα τη δολοφονία 69 μαύρων από την αστυνομία, στη λεγόμενη «σφαγή του Σάπερβιλ» – γεγονός που σηματοδότησε και το τέλος της όποιας αντίληψης για ειρηνική αντίσταση κατά του ρατσιστικού καθεστώτος.

Στο κολαστήριο που το έδερναν οι άνεμοι και τα κύματα

Το 1964 ο Μαντέλα καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη. Ξεκίνησε εκτίοντας την ποινή του στις υψίστου ασφαλείας φυλακές της νήσου Ρόμπεν, ένα κολαστήριο που το έδερναν οι άνεμοι και τα κύματα. Το Απρίλιο του 1984, μεταφέρθηκε στην φυλακή Πόλσμουντ στο Κέιπ Τάουν και τον Δεκέμβριο του 1988 στη φυλακή Βίκτορ Βέρστερ από όπου και αποφυλακίστηκε τον Φεβρουάριο του 1990, όταν ο τελευταίος λευκός πρόεδρος της χώρας, ο Φρεντερίκ ντε Κλερκ, ήρε την απαγόρευση του ANC και άλλων οργανώσεων κατά του apartheid.

Στη φυλακή, ο Μαντέλα ακολούθησε την κλασική συνταγή των πολιτικών κρατουμένων: «τρώε το φαί σου, αγάπα το κελί σου, διάβαζε πολύ». Εμαθε να μιλάει Αφρικάανς και μελέτησε την ιστορία των Αφρικάανερ. Χρησιμοποιούσε την ευφυΐα αλλά και τις γνώσεις του για να μεταπείθει, σχεδόν με σωκρατική διαλεκτική μέθοδο, τους φύλακες μιλώντας τη δική τους γλώσσα: αυτό έκανε τις Αρχές να αλλάζουν συχνά τους φρουρούς του Μαντέλα, όταν έπεφτε στην αντίληψη τους ότι γίνονταν πολύ επεικεείς μαζί του !

Εκεί ήταν όμως που ο Μαντέλα γνώρισε και το πιο σκληρό πρόσωπο της ανθρώπινης φύσης: «Μου είχαν δώσει ένα κελί στο τέλος του διαδρόμου. Έβλεπε στο προαύλιο και είχε ένα μικρό παράθυρο στο ύψος των ματιών. Μπορούσα να διασχίσω το κελί μου με τρεις δρασκειλές. Όταν ξάπλωνα, άγγιζα με τα πόδια μου τον απέναντι τοίχο ενώ το κεφάλι μου ακουμπούσε στο τσιμέντο της άλλης πλευράς. Το πλάτος του ήταν γύρω στο 1,80 και οι τοίχοι είχαν πάχος τουλάχιστον 60 εκατοστά. Κάθε κελί είχε μια λευκή κάρτα κρεμασμένη απ' έξω με το όνομα και τον αριθμό που μας είχαν δώσει στη φυλακή. Η δική μου έγραφε "N. Μαντέλα 466/64", που σήμαινε ότι ήμουν ο 466ος κρατούμενος που είχε φθάσει στο νησί το 1964» έγραψε ο ίδιος για την εμπειρία του στις φυλακές της νήσου Ρόμπεν.

1993: η δικαίωση των αγώνων του

Τον Δεκέμβριο του 1993, ο Μαντέλα και ο ντε Κλερκ μοιράστηκαν το Νόμπελ Ειρήνης για την συμβολή τους στον αγώνα κατά του apartheid. Πέντε μήνες αργότερα, «ο πιο διάσημος κρατούμενος στον πλανήτη», όπως τον αποκαλούσαν επί δεκαετίες, ο άνθρωπος που ενέπνευσε εκατομμύρια καταπιεσμένους με την προσήλωσή του στον ανθρωπισμό και την απίστευτη ανθεκτικότητά του, σωματική και αγωνιστική, εξελέγη πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής στις πρώτες εκλογές της χώρας που ψήφισαν όλες οι φυλές.

Η οικονομία παραμένει στα χέρια των λευκών

Επί των ημερών του οι μαύροι της Νότιας Αφρικής απελευθερώθηκαν πολιτικά, όμως η οικονομία της χώρας – τα διαμάντια, οι μεγάλες επιχειρήσεις, το χρηματοπιστωτικό σύστημα – παρέμειναν και παραμένουν στα χέρια των λευκών. Οι οικονομικές αλυσίδες με τις οποίες δέθηκε από την πρώτη στιγμή η νεογέννητη δημοκρατία είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλες μάζες μαύρων Νοτιοαφρικανών να μην έχουν ξεφύγει ακόμα από τον φαύλο κύκλο της φτώχειας, της αμάθειας και των ασθενειών.

Μετά την απόσυρση του από τον προεδρικό θώκο, το 1999, ο Μαντέλα συνέχισε να αγωνίζεται για μια σειρά πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων – μεταξύ των οποίων η καταπολέμηση της μάστιγας του ιού HIV, από τον οποίο πέθανε ο γιός του, Μαγκκάτο το 2005. Στις αρχές του 2000, ο Μαντέλα αποκάλεσε τις Ηνωμένες Πολιτείες «απειλή για την παγκόσμια ειρήνη» και κάλεσε τον τότε πρόεδρο Τζορτζ Μπους τον νεότερο να μην εισβάλει στο Ιράκ. Παντρεύτηκε τη τρίτη του σύζυγο, Γκράσα Μασέλ (χήρα του προέδρου της Μοζαμβίκης Σαμόρα Μασέλ) το 1998 στα 80ά του γενέθλια – παρέμεινε μαζί της μέχρι τον θάνατό του.

Πηγή: tovima.gr